

แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ 16

2001-9001 การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship)

ชื่อหน่วย/เรื่อง หลักเบื้องต้นในการบริหารงาน คุณภาพและเพิ่มผลผลิตในองค์กร

หน่วยที่ 8

สอนครั้งที่ 16 (46-48)

จำนวน 3 ชม.

แนวคิด

การบริหารงานคุณภาพในองค์กรเป็นกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วยนโยบาย วัตถุประสงค์ การวางแผนงาน ระบบการบริหารจัดการ ระบบการตรวจสอบหรือการประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า พนักงานและของสังคม ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตเบื้องต้น และประยุกต์ใช้หลักการบริหารงาน คุณภาพและเพิ่มผลผลิต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตในการวางแผนและดำเนินงาน
2. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

2.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	2.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
2.2 ความมีวินัย	2.9 ความรักสามัคคี
2.3 ความรับผิดชอบ	2.10 ความกตัญญูกตเวที
2.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	
2.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	
2.6 การประหยัด	
2.7 ความสนใจใฝ่รู้	

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ หลักการจัดการทางการเงิน หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตเบื้องต้น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำแผนธุรกิจอย่างง่าย
3. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนและดำเนินงาน
4. ประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตในการวางแผนและดำเนินงาน

สาระการเรียนรู้

1. การประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูกล่าวถึงการประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตในการวางแผนและดำเนินงานควรจะอาศัยเทคนิค และเครื่องมือพื้นฐานเพื่อช่วยในการเพิ่มผลผลิตในองค์กร
2. ผู้เรียนบอกกิจกรรมที่มีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต ได้แก่
 - 2.1 กิจกรรมเพื่อความปลอดภัย หมายถึง กิจกรรมเสริมสร้างความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานให้กับพนักงาน
 - 2.2 กิจกรรม 5 ส หมายถึง กิจกรรมเพื่อสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสถานที่ทำงาน
 - 2.3 วงจร PDCA คือ วงจรเพื่อการบริหารและการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง
 - 2.4 กิจกรรมข้อเสนอแนะ คือ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดใหม่ๆ ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานที่ปฏิบัติอยู่แล้วให้ดีขึ้น
 - 2.5 กิจกรรมกลุ่มย่อย (QCC = Quality Control Cycle) คือ กิจกรรมเพื่อการแก้ปัญหาและปรับปรุงงานอย่างเป็นระบบ โดยการรวมกลุ่มของผู้ปฏิบัติงานประมาณ 3-10 คน

ขั้นสอน

3. ครูผู้สอนอธิบายการประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต
4. ครูอธิบายกิจกรรมเพื่อความปลอดภัย (Safety Control Circles=SCC) หมายถึง การร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อการค้นหาภัยอันตรายและแก้ไขป้องกันอุบัติเหตุ และการสร้างเสริมความปลอดภัยในการทำงาน
5. ผู้เรียนวางแผนและดำเนินงานโดยใช้กิจกรรม 5 ส

6.ครูและผู้เรียนวางแผนและดำเนินงานโดยใช้เทคนิค PDCA คือ วงจรคุณภาพที่ใช้ในการบริหาร การวางแผน และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทุกคนรู้จักการ วางแผนก่อนที่จะนำไปปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติแล้ว ต้องมีการตรวจสอบหาข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ต่อไป

7.ครูและผู้เรียนวางแผนและดำเนินงานกิจกรรมข้อเสนอแนะ (Suggest System) คือ การเปิด โอกาสให้พนักงานทุกระดับมาร่วมกันในการบริหาร โดยนำเสนอความคิดเห็นของตนเองต่อฝ่ายบริหาร ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ 1. แนวคิดหรือวิธีการแก้ไขปัญหา และ 2. ชี้ให้เห็นปัญหาหรือจุดอ่อนของการทำงาน

8.ครูและผู้เรียนวางแผนและดำเนินงานโดยใช้เทคนิค QCC (Quality Control Cycle) หมายถึง การควบคุมคุณภาพด้วยกิจกรรมกลุ่ม โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การบริหารงานด้านวัตถุดิบ กระบวนการผลิตและผลผลิต ให้ได้คุณภาพตามความต้องการของลูกค้า ผู้เกี่ยวข้องหรือข้อกำหนดตาม มาตรฐานที่ตั้งไว้ เพื่อป้องกันและลดปัญหาการสูญเสียวัตถุดิบ ต้นทุนผลิต เวลาการทำงาน และผลผลิต

9.ครูอธิบาย และผู้เรียนวางแผนและดำเนินงานกิจกรรมการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ Management by Objective (MBO) เทคนิคการบริหารงานที่ให้โอกาสสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการ กำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรและให้ทุกคนปฏิบัติงานโดยยึดวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เป็นหลัก

ขั้นสรุปและการประยุกต์

- 10.ครูสรุปบทเรียน โดยใช้ VDO และ PowerPoint และอภิปรายซักถามข้อสงสัย
- 11.ครูและผู้เรียนสรุปการประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต
- 12.ทำกิจกรรมต่อเนื่อง ตอบคำถามจากบทความในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และทำ
ประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนพิจารณาตามความเหมาะสม
- 13.ประเมินผู้เรียนตามแบบฟอร์มต่อไปนี้

ชื่อผู้เรียน	ธรรมชาติของผู้เรียน			วิธีการเรียนรู้
	ความสนใจ	สติปัญญา	วุฒิภาวะ	
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

แบบประเมินประสบการณ์พื้นฐานการเรียนรู้

ชื่อผู้เรียน	ประสบการณ์พื้นฐานการเรียนรู้			วิธีการเรียนรู้
	ความรู้	ทักษะ	ผลงาน	
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1.หนังสือเรียน วิชาธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์
- 2.รูปภาพ
- 3.กิจกรรมการเรียนการสอน
- 4.สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อ VDO และสื่อ PowerPoint
- 5.แบบประเมินผลการเรียนรู้

หลักฐาน

1. บันทึกการสอน
2. ใบเช็ครายชื่อ
3. แผนจัดการเรียนรู้
4. การตรวจประเมินผลงาน

การวัดผลและการประเมินผล

วิธีวัดผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. สังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
4. ตรวจสอบกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้
5. ตรวจสอบใบงาน
6. ตรวจสอบแบบประเมินผลการเรียนรู้
7. การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เครื่องมือวัดผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. แบบประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (โดยครู)
3. แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (โดยผู้เรียน)
4. แบบประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้
5. แบบประเมินกิจกรรมใบงาน
6. แบบประเมินผลการเรียนรู้
7. แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยครูและผู้เรียน

ร่วมกันประเมิน

เกณฑ์การประเมินผล

1. เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล ต้องไม่มีช่องปรับปรุง
2. เกณฑ์ผ่านการประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (50 % ขึ้นไป)
3. เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (50% ขึ้นไป)
4. ตอบคำถามในกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้จึงจะถือว่าผ่าน

เกณฑ์การประเมิน มีเกณฑ์ 4 ระดับ คือ 4= ดีมาก, 3 = ดี, 2 = พอใช้, 1= ควรปรับปรุง

5. กิจกรรมใบงาน เกณฑ์ผ่าน คือ 50%

6. แบบประเมินผลการเรียนรู้มีเกณฑ์ผ่าน 50%

7. แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คะแนนขึ้นอยู่กับ
การประเมินตามสภาพจริง

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ทำกิจกรรมใบงาน
2. อ่านและทบทวนเนื้อหา

ใบงานที่ 8.3

เรื่อง การบริหารงานอาชีพ

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษาการบริหารงานอาชีพต่อไปนี้

บริษัท มิ่งเมือง จำกัด จัดตั้งในปี พ.ศ.2541 มีนายไชโยเป็นเจ้าของและมีพนักงานทั้งหมด 5 คน แต่ในปัจจุบัน (พ.ศ.2556) มีพนักงาน 30 คน เนื่องจากกิจการเจริญเติบโตขึ้นอย่างช้า ๆ แต่มีกำไรสุทธิในแต่ละปีที่ผ่านมาสูงมาก ส่วนคุณไชโยก็เป็นกันเองกับพนักงานทุกคนมีบุคลิกเป็นคนคิดเร็วและทำเร็ว ทำให้การทำงานราบรื่นถ้ามีปัญหาที่พูดคุยกันและแก้ไขปัญหาได้ดี เมื่อมีการประชุมกันภายในบริษัทก็มีพนักงานส่วนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นและถามประธานบริษัท (คุณไชโย) ดังนี้

- ทิศทางของบริษัทในอนาคตจะเป็นอย่างไร
- พันธกิจของบริษัทคืออะไร
- เป้าหมาย และวัตถุประสงค์จะเป็นอย่างไร
- กลยุทธ์ที่จะใช้ในการดำเนินธุรกิจได้แก่อะไรบ้าง
- โครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนเป็นอย่างไร
- เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท

ทั้งนี้ คุณไชโยกลับไม่สนใจในการแสดงความคิดเห็นของพนักงาน ต่อมาเริ่มรู้สึกว่าพนักงานไม่ได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ พนักงานมีปัญหาขัดแย้งกันเสมอ บางครั้งก็ทะเลาะกันในระหว่างทำงานขาดความสามัคคีกัน ซึ่งคุณไชโยจะเป็นผู้แก้ปัญหาและตัดสินใจในปัญหาทุกอย่างด้วยตัวเอง

ให้ผู้เรียนช่วยแนะนำคุณไชโยว่าเขาควรเปลี่ยนแปลงตัวเองในเรื่องใดบ้าง เพื่อให้บุคลากรในบริษัทของเขามีการทำงานเป็นทีมงาน มีความชัดเจนในการทำงานมากขึ้น

✎ ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่

- 1.....
- 2.....
- 3.....

✎ เทคนิคการแก้ปัญหา ได้แก่

- 1.....
- 2.....
- 3.....

✎ แนวทางในการดำเนินงานที่จะนำไปปฏิบัติ ได้แก่

-
-
-
-
-

ใบงานที่ 8.4

เรื่อง การเพิ่มผลผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษาบริษัท น้ำพริกไทย จำกัด

คุณยินดีเป็นผู้จัดการของบริษัท น้ำพริกไทย จำกัด ตรา “น้ำพริกไทย” โดยมีนโยบายให้เพิ่มปริมาณการผลิตต่อวันให้มากขึ้น เนื่องจากมีคำสั่งซื้อเข้ามาจำนวนมาก แต่บริษัทไม่สามารถตอบสนองต่อคำสั่งซื้อได้ทั้งหมด คณะกรรมการให้เพิ่มการบรรจุภัณฑ์ให้ได้ 20% ภายใน 2 สัปดาห์ บริษัทเป็นผู้ผลิตน้ำพริกสำเร็จรูปรายย่อยในประเทศไทย ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ และขายน้ำพริกโดยส่งไปจำหน่ายตามโมเดิลเทรดต่างๆ เนื่องจากการเจริญเติบโตของตลาดน้ำพริกสำเร็จรูปในประเทศเป็นสินค้าที่อยู่ในระดับสินค้าคุณภาพสูง เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคจำนวนมาก จึงทำให้ได้รับคำสั่งซื้อจำนวนมาก จนในปัจจุบันบริษัทพบว่าไม่สามารถตอบสนองต่อคำสั่งซื้อของลูกค้าได้ทั้งหมด ซึ่งนอกจากจะทำให้บริษัทเสียโอกาสทางการค้าแล้ว ยังทำให้ขาดความน่าเชื่อถือของบริษัท ที่จะตอบสนองต่อตลาดลดต่ำลงด้วย จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของบริษัทต่อโมเดิลเทรดต่างๆ

บริษัทมีกระบวนการบรรจุโดยใช้เครื่องบรรจุอัตโนมัติ โดยนำเข้าเครื่องบรรจุจากญี่ปุ่นซึ่งมีราคาแพงมาก โดยนำวัตถุดิบมาจากแหล่งผู้จัดจำหน่ายผ่านการล้าง ฆ่าเชื้อต่าง ๆ ก่อนป้อนเข้าสู่เครื่องอัตโนมัติ เมื่อถูกป้อนเข้าเครื่องอัตโนมัติแล้วและถูกลำเลียงต่อไปผ่านขั้นตอนการฆ่าเชื้อด้วยแสงยูวีและถูกลำเลียงผ่านต่อไปที่ขั้นตอนการบรรจุลงบรรจุภัณฑ์ต่อไป ปัญหาของกระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์คือการเพิ่มเติมรสชาติ สี กลิ่น รส จะส่งผลให้มีโอกาสสูงมากที่น้ำพริกสำเร็จรูปจะด้อยคุณภาพ จะถูกส่งไปขายให้ลูกค้าและส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของบริษัทมาก ปัญหาที่สำคัญอีกประการคือกระบวนการบรรจุภัณฑ์ของบริษัทไม่สามารถบรรจุได้ตามความสามารถที่แท้จริงของเครื่องบรรจุอัตโนมัติ กล่าวคือตามข้อกำหนดของเครื่องบรรจุไซโกอัตโนมัติ เมื่อผู้จัดการให้เพิ่มผลผลิตต่อวันให้ได้ ซึ่งตามปกติเครื่องจักรต้องผลิตสินค้าได้ตามเป้าหมาย แต่ข้อมูลปัจจุบันพบว่าผลผลิตที่ได้ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และบริษัทกำลังประสบปัญหาการส่งสินค้าไม่ทันคำสั่งซื้อของลูกค้า ผู้จัดการทราบดีว่ากระบวนการผลิตสามารถปรับปรุงได้ แต่ปัจจุบันยังไม่ทราบว่าปรับปรุงหรือพัฒนาจุดใดก่อน จากข้อมูลของฝ่ายผลิตทราบว่าเครื่องจักรอัตโนมัติก็เดินเครื่องอัตโนมัติที่ความเร็วที่ตั้งไว้ตลอดทั้ง 8 ชั่วโมงแล้ว และมีการบำรุงรักษาเครื่องจักรนอกเหนือจากเวลาบรรจุ 8 ชั่วโมง จึงไม่สามารถเพิ่มความเร็วในการเดินเครื่องได้ ผู้จัดการจึงคิดว่าถ้าต้องการเพิ่มผลผลิต แนวทางที่ง่ายที่สุด คือ การกำหนดให้เครื่องอัตโนมัตินี้ทำงานล่วงเวลานานขึ้นซึ่งก็สามารถทำได้เลย แต่ก็กังวลว่าแนวทางแก้ไขปัญหานี้จะได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการได้อย่างไร เพราะสาเหตุที่แท้จริงของปัญหายังไม่ได้รับแก้ไข ผู้จัดการจึงตัดสินใจให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตบันทึกภาพของเครื่องจักรอัตโนมัติตลอดทั้งกระบวนการและนำมาเข้าที่ประชุมฝ่ายผลิต โดยวางแผนจะให้เกิดการระดมสมองเพื่อหวังว่าจะหามาตรการเพิ่มผลผลิตที่ดีและนำไปชี้แจงกับคณะกรรมการได้

- จากกรณีศึกษาที่ค้นหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาที่ ผู้จัดการมีการตัดสินใจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

